

”הרפואה המשלימה איננה ‘אלטרנטיבה’ לטיפול בסרטן, אלא כלי נוסף בטיפול הכוללני במחלה”

כיצד יכולה הרפואה המשלימה המשולבת לתמוך בחולי סרטן בשלבים השונים של האבחון, הטיפול וההחלמה מהמחלה? מה חשוב לחולים ולבני משפחתם לדעת, וממה חשוב להם להיזהר? שיחה עם ד״ר עופר כספי, מנהל הרפואה האינטגרטיבית ומרפאת המחלימים במרכז דוידוף בבילינסון, מבהירה שהטיפול הקונבנציונאלי והטיפול המשלים הם כלים שלובים

דן אבן בשיתוף בית חולים בילינסון

שתי חולות בסרטן השד נחקקו לאחרונה בויכח רובם של מטפלי היחידה לרפואה משלימה במרכז דוידוף לטרטן בבילינסון. הראשונה היא ר', בשנת ה-50 לחייה, שאובחנה עם סרטן שד בשלב מוד קדם - מחלה עם סיכויי ריפוי גבוהים. אלא שד' חששה מהטיפול הקונבנציונאלי ומהשפעותיו, ול' כן החליטה לעכב את תחילת הטיפולים הרפואיים, ״לטובת״ שורה של טיפולים אלטרנטיביים. ר' הת' חילה בריאטות 'ניקוי רעלים' (ויטקס), חוקני קפה וטיפולים אנרגטיים להעצמת החשיבה החיובית, אך סירבה לטיפול קונבנציונאלי. בחלוף מספר חודשים התברר כי מחלתה של ד' התקדמה והפכה לגרור רתית. כשר' הגיעה לטיפול במרכז דוידוף, הטי' פול בה כבר היה שונה לחלוטין, כשסיכויי הריפוי ממוחלת נמוכים משמעותית מאז האבחנה. ״ר' אחרה את הרכבת, כי פחדה, אבל אפשר גם אחרת, לא 'או או' אלא 'גם וגם' - כפי שמוי כיה המקרה של ל', מסביר ד״ר עופר כספי, מנהל

הרפואה האינטגרטיבית ומרפאת המחלימים במרכז דוידוף בבית החולים בילינסון. התגלתה כבריקות שגרתיות באותו שבוע אף היא כחולה גרורתית. מרוב אכזבה נתהר ל' אף היא לנסות ללכת בדרכים אלטרנטיבות, אולם צוות היחידה לרפואה משלימה שכנע אותה להמשיך ולהתמיד בטיפול הרפואי, לצד שיטות נוספות של רפואה אלטרנטיבית. ״הצענו לה לא לבטל לחלוטין את הרפואה, אלא לנסות 'גם וגם', מרגיש ד״ר כספי. לל' הותאם טיפול תרופתי מתקדם בתרופות ביולוגיות והורמונאליות שאינן כימותרפיה על פי סוג הגידול. במקביל היא החלה בטיפולים שונים ביחידה לרפואה משלימה במרכז דוידוף, אותה יסד ומנהל ד״ר כספי. הטיפולים כללו רפואה סיי גינת, תזונה המתאמת למצבה, טיפולי מגע, ותמיכה ברפואת גוף-נפש. כיום, בחלוף מספר חודשים, ל' נקיה מגידול, לשמחת כולם. ״מה עור לל' להירפא? ככל הנראה שילוב של

ול', מייצגים במידה רבה את המהפך שחל בשנים האחרונות ברפואה המשלימה בסרטן - מרפואה אל" טרנטיבית, לרפואה אינטגרטיבית - המשלבת בחוי

כמה בין הרפואה האלטרנטיבית לקונבנציונאלית. ״בשונה מהטיפול בכאבי גב למשל, חשוב להבין שהרפואה המשלימה איננה 'אלטרנטיבה' לטיפול הקונבנציונלי' בסרטן, אלא כלי נגינה נוסף בטיפול הכוללני במחלה״, מרגיש ד״ר כספי.

”כדי לשלב נכון את הרפואה המשלימה עם הטיפול הקונבנציונלי, על המטפלים לעבוד בשיתוף פעולה עבור המטופל. לכן חשוב שהמטופל יקבל את כלל הטיפולים תחת קורת גג אחת, בהתאמה אישית. טיפול מסוג זה עשוי לסייע בהגברת יעילות הטיפול הרפואי הקונבנציונאלי, לשפר את איכות חי החולה, להקל על התמודדות בני המשפחה, ואף עשוי לנמנע הוצאות כספיות מיותרות הנר' בעת מילויבו טיפולים ברפואה המשלימה שאינם יעילים ואולי אף מסוכנים לחולה, כגון צמחי מרפא

טיפול רפלקסולוגיה במסגרת היחידה בבילינסון | צילום: אסף הבר

התרופות שקיבלה לצד תמיכה נפשית משמעותית, חיזוק של המערכת החיסונית, וצרכנות נבונה של תוספים וצמחי מרפא״, אומר ד״ר כספי.

הטיפול הערכני הניתן בימינו למחלות סרטן משול לדברי ד״ר כספי ל”סימפוניה תזמורתית”. ״כל נגן מומחה בכלי אחר, וכולם מנגנים ביחד. במרכז סרטן כוללני כמו המרכז בבילינסון, כל איש צוות רפואי מומחה להביט אחר של המחלה, וכולם עובדים ביחד לטובת החולה״.

המטופל כמכלול

בשנים האחרונות השתנה אופיו של הטיפול בחולה הסרטן, כך שהוא אינו ממוקד רק בגידול. ״הטיפול כיום לוקח בחשבון יותר ויותר את המטופל, לא רק כמחירת מחלות היקע שלו, אלא גם מבחינת הכוחות, ההערפות, החוקות והצרכים שלו כאדם״. במסגרת זו שיטות טיפוליות לחיזוק ״פסיכולוגיה חיובית״ הוטמעו בעשורים האחרונים במרכזי סרטן מהמובילים בעולם, והפכו לחלק אינטגרלי מהטיפול. אצלנו במרכז דוידוף - האדם ולא המחלה - הוא שמצוי במרכז״, מרגיש ד״ר כספי. סיפורי המקרה האמיתיים של שתי החולות, ר' וגם אצל ד״ר גוגל, אפשר למצוא כל מיני הבטי חות אשר בחלק מהמקרים עשויות להיות שרלטנות לשמה״, מתריע ד״ר כספי. לדבריו, חולי סרטן שמנס את יהבם לא פעם על ״טיפולים מפוקפקים'.

מינים באמת ובתמים שאם רק יעשו מריטציה ויהי שבו חיובית, או יעשו צום מיצים של כמה ימים - הגידול יעלם. זו תפיסת עולם נאיבית כמוכן שאינה קשורה למציאות. סרטן היא מחלה הדרושת טיפול של מומחים, ולא 'עשה זאת בעצמך'. במקרה גרוע יותר, יש טיפולים שמוצעים לחולים על רקע מניעים כלכליים״.

הבעיה הקשה, היא העדר הפיקוח והבקרה בת' חום הטיפולים המשלימים, שאינו מפקוח על ידי

באתרי אינטרנט שונים, וגם אצל ״ד״ר גוגל״, אפשר למצוא כל מיני הבטחות אשר בחלק מהמקרים עשויות להיות שרלטנות לשמה. חולי סרטן שמים את יהבם לא פעם על ״טיפולים מפוקפקים״

ותוספי תזונה שלא נברקו במחקרים מובקרים ושע' לולים לפגוע ביעילות הטיפול״, מרגיש ד״ר כספי.

ד״ר גוגל הוא לא רופא!

הנגישות לטיפולים שונים המוצעים לחולי סר- טן גדלה דרמטית בעידן האינטרנט, אולם מגמה זו אינה בהכרח מבורכת. ״באתרי אינטרנט שונים, חות אשר בחלק מהמקרים עשויות להיות שרלטנות לשמה״, מתריע ד״ר כספי. לדבריו, חולי סרטן שמנס את יהבם לא פעם על ״טיפולים מפוקפקים'.

מינים באמת ובתמים שאם רק יעשו מריטציה ויהי שבו חיובית, או יעשו צום מיצים של כמה ימים - הגידול יעלם. זו תפיסת עולם נאיבית כמוכן שאינה קשורה למציאות. סרטן היא מחלה הדרושת טיפול של מומחים, ולא 'עשה זאת בעצמך'. במקרה גרוע יותר, יש טיפולים שמוצעים לחולים על רקע מניעים כלכליים״.

הבעיה הקשה, היא העדר הפיקוח והבקרה בת' חום הטיפולים המשלימים, שאינו מפקוח על ידי

משדר הבריאות.

״זה אבסורד כדי לטפל בכלכ בישראל צריך תעודת וטרינה, אבל כדי להציע טיפול לחולה סרטן - לא צריך תעודה, ויש 'מרפאים' שונים שמציעים עזרה ללא הכשרה הולמת ולעתים אף ללא ידע בסיסי״, מבהיר ד״ר כספי. ״ מקורות המידע שהור' לה ובני משפחתו צריכים להסתמך עליהם חיביים לכן להיות אמינים. כפי שהאינטרנט לא יכול לה' עניק סיוע משפטי מדויק מספיק התפור למידותיו של המקרה הספציפי, כך גם הסתמכות על מידע כללי באינטרנט, שאינו תפור למידות החולה, עלול

להתגלות כטעות מרה״. ביחידה לרפואה משלימה במרכז דוידוף, שני' תנו במסגרתה מאז הקמתה בקיז 2006 כבר מעל ל-160,000 טיפולים בחולי סרטן, יודעים לספר על מטופלים רבים שנפלו קורבן לצעות שרלטניות שאינן מבוססות, אשר בחלק מהמקרים אף עלולות להיות בעלות השלכות קטלניות, כמו למשל במי קרה של ר' שותאר כפתח הכתבה.

״כשאנחנו מבקשים מהמטופלים שמגיעים אלינו לספר לנו מה הם לוקחים, יש שמגיעים עם שקיות מלאות ב'כל טוב': כדורי אומגה 3, נוגרי חמצון, כר, רכום, פטריות מרפא ועוד״, מספר ד״ר כספי, ״אבל צריך להבין שכשלקוחים תוספי תזונה ללא בקרה, על בסיס 'המצה' מגוגל, עשויות להיות לכך הש' לכות חמורות. למשל, נוגרי חמצון (אנטי-אוקסיד' נטים) עלולים להפריע ליעילות של קרינה וחלקם מתנגשים עם סוגים מסוימים של כימותרפיה לטרטן וככך פוגעים ביעילות הטיפול הרפואי״.

באחד המקרים, לפני מספר חודשים, אושפו במרכז דוידוף חולה סרטן שלקח על רעת עצ' מו 'קמבו' – ארס צפרדעיים, אשר יש פרסומים באינטרנט על כך שווהו בו 'חומרים טבעיים נוגרי

סרטן'. החולה פיתח בתגובה ל״טיפול״ אי ספיקת כליות, ורק בנס ניצל. ״אנחנו שומעים על טיפוי

לים הזויים מבית מדרשו של האינטרנט, כמו שתיית חומרים מהולים בווקה ורקיותות ביתיות על בסיס רבש. אנשים חושבים ש'טבעי' זה תמיד בריא, אבל גם ארס נחשים הוא טבעי ועלול להרוג. טיפולים ברפואה משלימה ללא בקרה הולמת עלולים להיות מוזיקים, חד משמעית״, מרגיש ד״ר כספי.

במקום ״פייק ניוז אינטרנט״, הכיוון החדש ברפואה המשלימה המשולבת המומלצת לחולי סרטן מתבסס על עבודה הנתמכת במחקרים מד' עיים, ״רפואה מבוססת ראיות״, Evidence Based Medicine. ״יש כיום אינספור מחקרים ברפואה משלימה שמצביעים על יעילותם של טיפולי

רפואה משלימה לתסמינים שכוחים בחולי סרטן, כגון: דיכור לטיפול בגלי חום, בכאבי מפרקים, בניוורופתיה (הפרעות תחושתיות), צמחי ופטרויות מרפא לחיזוק מערכת החיסון, יוגה ושיאצו לתי שישות, טיפולי גוף ונפש כמו מינדרפולנס (קשיי בות) ודמיון מודרך להרהר ורכאון, רפלקסולוגיה להפרעות שינה, ועוד לכל מטופל יש להתאים את השיטה שמתאימה עבורו״, אומר ד״ר כספי. ״לרוגמה, הוכח מחקרית כי הכנה היפנוטרית לפני ניתוח בסרטן השד בשיטת 'היפנוסדציה' עשויה לשפר את חויות המטופלות, להפחית כאבים וצ' ריכת תרופות, לקצר את זמן האשפוז ואפילו את משך הניתוח עצמו, עקב ירידה בסיכון לסיבוכים. זאת ראייה לכך שברובה לתזומורת, השד אינו איבר נפרד אלא קשור במערכת העצבים, במערכת ההור' מוגנית, בנפש ובמערכת החיסון (מה שזכה לכינוי Psychoneuroimmunology). הגוף כולו פועל בהרמוניה, כתזומורת אחת״, אומר ד״ר כספי.

ליזוי תומך ומשלים

שילוב הרפואה המשלימה בטיפול בחולי סר- טן כולל מספר שלבים בליזוי המטופל. ״לכל שלב

ד״ר כספי ומטופלת לאחר הכנה בהיפנוזה לפני ניתוח | צילום: אסף הבר

בהתמודדות עם מחלת הסרטן יש את האתגרים הייחודיים לו שהרפואה המשלימה יכולה לסייע בהתמודדות עםם״, מסביר ד״ר כספי. בשלב אבחון המחלה נדרשת תמיכה נפשית רבה במטופלים ״שמצויים בשוק גדול מהבשורה על המ' חלה, פחד ואימה מפני גור דין שאולי עומד בפתח, ובלבול בנוגע למה נכון ולא נכון לעשות. בשלב זה הרפואה המשלימה מסייעת להתמודדות עם אי הוודאות והפחז, ומסייעת בהכנה אופטימלית לק' ראת הטיפולים הרפואיים״, מסביר ד״ר כספי. ״יש מטופלים שמאובחנים עם סרטן כשהם בתת משקל או עורף משקל חוקקים לייעוץ תזונתי כדי לעבוד

גם אם ריפוי אינו אפשרות, טיפול תומך (Supportive Care) תמיד נמצא על הפרק. יחד עם הרפואה הפליאטיבית, לרפואה המשלימה/משולבת תפקיד מרכזי גם בתמיכה וכליווי של החולה הנוטה למות ובני משפחתו. ״מגע ויחס חם, מסייעים לא רק תינוק במצוקה, אלא גם חולה בע' רוב ימיו״, אומר ד״ר כספי.

בכל תחנה אם כן בטיפול בחולי הסרטן כיום הרפואה המשלימה/משולבת לתרום למטופלים באופן משמעותי, במיוחד כשזו מבוצעת בבית חר' לים ציבורי תחת בקרה ופיקוח, ומבוססת על טי' פולים מוכחים מחקרית. ״ביחידה שלנו בבילינסון, עובדים מטפלים עתירי ניסיון, דבר המאפשר שיה רב תחומי בין המומחים השונים, כאשר טיפולים ברפואה משלימה ורפואת מחלימים הם חלק מה' מטרייה הרחבה שמציע מרכז דוידוף למטופליו״, מבהיר ד״ר כספי, ״כך מקבלים המטופלים טיפול במערכת שהיא רב ממדרית, רב לשונית ואף רב תרבותית, שמאפשרת לתת מענה מדויק ומותאם אישית לכל חולה וחולה, בכל שלב של המחלה, ובכל שלב משלבי הטיפול בה״, מסכם ד״ר כספי.

פרטים נוספים על היחידה ניתן למצוא בכתובת:
www.integrativemedicine.org.il
תל ליינוף ראשוני ביחידה ניתן לקבוע בשלפון:
03-9377997 וא 03-9377995

סדנאות למחלימים מסרטן.

את הטיפולים בקלות רבה יותר, יש כאלו שהשמים נפלו עליהם וצריך ללמדם איך לגייס תקווה. ויש כאלו שסובלים מכאב או מתשישות וצריך לסייע להם בהקלה על סבל. לכל אלו אנו מספקים את התשובות והתמיכה הנדרשת בהתאם למצבם״.

בשלב הפעיל של הטיפולים בסרטן, תפקיד הרפואה המשלימה/משולבת לשמור על איכות חי המטופל ולסייע לו בניהול התסמינים שעלולים להתפתח בעקבות המחלה ו/או הטיפולים בה. ״יש תסמינים רבים שניתן להקל עליהם, כמו כאבים, הפרעות שינה, עצירות, שלשול, בחילות, גלי חום, תשישות, ירידה במצב הרוח וביכולת לתפקד, ועוד. בזמן הטיפולים עשויה להיות להפואה המשלימה תרומה משמעותית לשמירה על שגרה בריאה, מני' עת צריכה מיותרת של תרופות ואשפוזים מיותרים וקידום צרכנות נבונה של תוספים, ויטמינים וצמחי מרפא שיכולים להעצים את הטיפול הקונבנציונלי, תוך הימנעות מאכלו שעלולים לפגוע ביעילות

הטיפול הרפואי האונקולוגי״, מרגיש ד״ר כספי. בתום הטיפולים, בשלב השיקום, עשויה הר' פואה המשלימה/משולבת לסייע למטופל לחזור למעגל החיים הבריאים. ״הרפואה המשולבת עשויה להקל על תסמינים שהחולים עדיין עלולים לס' בול מהם גם לאחר שהטיפולים הרפואיים הושלמו, כגון כאבים ניוורופטיים, תשישות וחרדות. רפואת המחלימים משתמשת בכלים רבים מעולם הרפואה המשלימה, כגון טיפולי מגע - למשל שיאצו, רפי לקסולוגיה ועיסוי; תזונה ותוספי תזונה; עיבוד רגי שי - למשל באמצעות ריפוי בתנועה או באומנות; רפואה סינית באמצעות דיכור וצמחי מרפא; ועוד״,

אומר ד״ר כספי, בנוסף, הרפואה המשולבת מספקת כלים שעשויים לסייע במניעה של הישנות המח' לה, ״כדי להפחית למינימום את הסיכון לחזרה של הסרטן״, אומר ד״ר כספי, ״וזאת באמצעות הקפדה על ארוחות חיים בריאים ועידוד המטופלים להת' מיד בתכניות סקר לגילוי מקרים של מחלות. תום הטיפול בסרטן הוא הורמנות לתחילתה של דרך חדשה - כזו שמקדמת בריאות״.

גם אם ריפוי אינו אפשרות, טיפול תומך (Supportive Care) תמיד נמצא על הפרק. יחד עם הרפואה הפליאטיבית, לרפואה המשלימה/משולבת תפקיד מרכזי גם בתמיכה וכליווי של החולה הנוטה למות ובני משפחתו. ״מגע ויחס חם, מסייעים לא רק תינוק במצוקה, אלא גם חולה בע' רוב ימיו״, אומר ד״ר כספי.

בכל תחנה אם כן בטיפול בחולי הסרטן כיום הרפואה המשלימה/משולבת לתרום למטופלים באופן משמעותי, במיוחד כשזו מבוצעת בבית חר' לים ציבורי תחת בקרה ופיקוח, ומבוססת על טי' פולים מוכחים מחקרית. ״ביחידה שלנו בבילינסון, עובדים מטפלים עתירי ניסיון, דבר המאפשר שיה רב תחומי בין המומחים השונים, כאשר טיפולים ברפואה משלימה ורפואת מחלימים הם חלק מה' מטרייה הרחבה שמציע מרכז דוידוף למטופליו״, מבהיר ד״ר כספי, ״כך מקבלים המטופלים טיפול במערכת שהיא רב ממדרית, רב לשונית ואף רב תרבותית, שמאפשרת לתת מענה מדויק ומותאם אישית לכל חולה וחולה, בכל שלב של המחלה, ובכל שלב משלבי הטיפול בה״, מסכם ד״ר כספי.

פרטים נוספים על היחידה ניתן למצוא בכתובת:
www.integrativemedicine.org.il
תל ליינוף ראשוני ביחידה ניתן לקבוע בשלפון:
03-9377997 וא 03-9377995

בשיתוף בית חולים בילינסון